

noget at søge et saadant gennemført, hvis man ikke kan opnaa Enighed derom mellem Partiernes.

Det ærede Medlem bad mig dernæst om at tage Hensyn til en Henvendelse fra Danmarks Lærerforening gaaende ud paa, at man skulde udnytte Soldaternes Fritid paa den bedst mulige Maade. Jeg tror næsten i dette Tilfælde at kunne sige det, som det jo ikke altid er let at sige, at Ønsket er opfyldt, før det er udtalt. Alle-rede i Efteraaret har man nemlig iværksat ret omfattende Bestræbelser for at tilvejebringe, hvad det ærede Medlem ønskede, Foredrag og Undervisning, og der er ogsaa blevet anvendt indkaldte Lærere til denne Undervisning ved Afdelingerne. Denne Sag er lagt i Hænderne paa et Udvalg, i hvilket en af de tidligere Forsvarsministre har gjort os den Tjeneste at indtræde som Formand, og dette Udvalg har udfoldet en omfattende Virksomhed, i Samarbejde naturligvis med de militære Myndigheder. Henvendelsen fra Lærerforeningen er blevet tilstillet Udvalget, og Udvalget vil utvivlsomt tage de Tanker under Overvejelse, som særlig er fremkommet der.

Dernæst ønsker jeg at vende mig til de Bemærkninger, som blev fremsat af det ærede 7de Medlem for 2den Kreds (Godskesen). Det ærede Medlem dvælede ved en Sag, om hvilken han sagde, at den i Efteraaret havde sat Sindene i stærk Bevægelse. Jeg tror, det ærede Medlem her maa huske noget fejl. I Efteraaret satte denne Sag ikke Sindene i Bevægelse — jeg tror for øvrigt heller ikke, at Sindenes Stemning paa det Tidspunkt var egnet til at blive sat i Bevægelse af en saadan Sag —, det Tidspunkt, hvor den vakte Interesse og fremkaldte noget Røre, var efter Nytaar, da den toges op af Pressen. — Jeg skal i øvrigt overfor det ærede Medlems Bemærkninger give forskellige Oplysninger.

De paagældende Begivenheder fandt Sted, og Sagen rejstes i August Maaned, paa et Tidspunkt, hvor der fra Regering og Rigsdag var udgaaet indtrængende Opfordringer til Befolkningen og Pressen om at udtale sig med den største Forsigtighed om alle Forhold, som vedrørte vor Stilling udad til, paa et Tidspunkt, da man paa et Møde, sammenkaldt i Ministeriet, hvor Repræsentanter for de militære Myndigheder, Udenrigsministeriet og Handelsministeriet var til Stede, paa det stærkeste opfordrede Pressens Repræsentanter til at vise den største Tilbageholdenhed i Udtalelser og i

Bedømmelser af det ene og andet Forhold. Der herskede paa det Tidspunkt i store Dele af Befolkningen en meget betydelig Nervøsitet, det svirrede med Rygter; der fremsattes ikke helt sjældent lidet forsigtige, lidet overvejede Udtalelser. Denne Nervøsitet fandtes ogsaa, hvilket i og for sig var forstaaeligt, hos nogle af Hærens Officerer; ved enkelte Lejligheder fremkom paa en Maade, som man maatte lægge Mærke til, Udtalelser fra Officerer i Hæren, som var uforsigtige, og saadanne Udtalelser bevirkede Henvendelser til Krigsministeriet fra Udenrigsministeriet i gentagne Tilfælde og ikke mindst i det Tilfælde, her er Tale om, hvori man meget stærkt fremhævede Nødvendigheden af, at den Art Uforsigtigheder blev undgaaet. Forholdet er jo dette, at man i andre Lande i al Almindelighed er tilbøjelig til at lægge Vægt paa Udtalelser, der fremkommer fra Embedsmænd, paa en ganske særegen Maade, og iblandt Embedsmænd vel da allerstærkest paa Udtalelser, der fremkommer fra Officerer.

Under disse Vilkaar, i denne Situation var det, den Sag kom frem, som det ærede Medlem talte om. Der fremkom i to Blade i Næstved, et Blad, som har socialdemokratisk Farve, og et Blad, der tilhører Partiet Venstre, meget indgaaende Skildringer af Udtalelser, som var fremsatte under en Øvelse ved en Afdeling i Næstved af den paagældende Premierløjtnant. Da disse Udtalelser fremkom, og der blev lagt Mærke til dem paa den Maade, som jeg her har nævnt, forekom det mig ganske nødvendigt, at der foregik en Undersøgelse af, hvad der her havde fundet Sted, og jeg kan tilføje, at det, at saadant kunde fremkomme, at der kunde blive Anledning til, at saadant kunde fremkomme, det forekom mig saa alvorligt, at jeg mente det rigtigt, at vedkommende Officer, saa længe Sagens Undersøgelse stod paa, ikke havde Kommandoen over Mandskabet, overfor hvilket han havde, efter den Opfattelse, jeg maatte nære, udtalt sig uforsigtigt.

Der blev saa foranstaltet Forhør, og i disse Forhør fremkom der 2 Fremstillinger af vedkommende Officers Udtalelser, en Form for dem, som var skarp, og en Form i Kraft af hans egen Forklaring, som var afdæmpet — ja, jeg vil ikke lægge nogen særlig Betydning i Ordet „afdæmpet“; jeg maa hellere sige en Form for dem, som var betydelig mere dæmpet. Under Forhørene blev der med Hensyn til den skarpe Form afgivet et be-